

תפילה קודם הלימוד:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיעלה זכות לימוד זה שאני לומד בעד נשמת (פלוני בן פלוני), ובזכות לימוד זה האל הגדול הגבור והנורא שוכן עד וקדוש שמו, שתצרוך נשמתו בצרור החיים, ותשים מחיצתו במחיצת צדיקים חסידים יסודי עולם העומדים לפניך ונהנים מזיו אור פניך, ותתן לו מהלכים בין העומדים לפניך, ותמחול ותסלח ותכפר ותמחה ותעביר כל מה שחטא וענה ופשע לפניך או עשה דבר שלא כרצונך, ואל תזכור לו שום חטא ועון ופשע ועבירה, אלא כל המצוות שעשה תזכרם לו לטובה, ורוחו תרגיע בחלק היושבים בגן עדן ונשמתו תתעדן בטוב הצפון לצדיקים, ותרים כבוד מנוחתו וקנין הימים יעמוד לגורלו וילווה עליו השלום ועל משפכו יבא בשלום, בדכתיב: יבא שלום ונוחו על משכבותם, הוא וכל שוכני עמו ישראל בכלל הרחמים והסליחות והנחמות והישועות ונאמר אמן.

אות א - מסכת חגיגה פרק ב

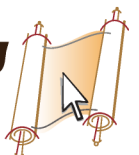
משנה א

אין דורשין בעריות בשלשה, ולא במעשה בראשית בשנים, ולא במרפכה ביחיד, אלא אם בן היה חכם ומבין מדעתו. כל המסתכל בארבעה דברים ראוי לו כאלו לא בא לעולם, מה למעלה, מה למטה, מה לפניו ומה לאחור. וכל שלא חס על כבוד קונו, ראוי לו שלא בא לעולם.

לתלמיד אחד, שנאמר 'כי שאל נא לימים ראשנים', ודרשו חכמים שרק יחיד שואל בענינים אלו, ואין שנים שואלים. ולא דורשים במעשה מרפכה שראו ישעיהו ויחזקאל בנבואתם, והיינו להתבונן בפלים ובכחות שבהם פועל הקדוש ברוך הוא בעולמו, ואפלו ביחיד, אלא אם בן היה התלמיד חכם ומבין מדעתו את הרמזים שבענין. והטעם בזה, מחמת עצם קדשת הלמודים הללו, וכבוד אלקים הסתר דבר'.

כל המסתכל בארבעה דברים שיבארו להלן, ראוי לו כאלו לא בא לעולם, מה למעלה ומה למטה מחלל העולם, מה לפניו - מה ארע

אגב כף שהזכר בסוף הפרק הקדם על דברים מסוימים שהם גופי תורה, מביאה משנתנו כללים בדברים מסוימים כיצד יש ללומדם וללמדם. אין דורשין בדיני עריות שאין אסורן מפרש בתורה בפני שלשה תלמידים או יותר, מחשש שכאשר ידבר הרב עם אחד התלמידים, ידברו השנים זה עם זה ולא יתנו לבם לדברי הרב, וכשיבוא לידם ספק בהלכה זו, יכריעו להקל לעצמם, לפי שנפשו של אדם חומדת ומתאנה לעברות אלו. ולא - ואין דורשים במעשה בראשית - בסודות הקבלה העוסקים בבריאת העולם, כיצד השתלשלו העולמות זה אחר זה, עד שנברא העולם הגשמי הזה, אפלו לא בפני שנים, אלא רק

קדם התחלת הזמן, ומה לאחור - לאחר שיסתים הזמן, שבודאי יש גם לזמן סוף ותכלית, כמו כל בריאה, וכל שלא חס על כבוד קונו, ומתבונן בדברים אלו, ראוי לו

משנה ב

יוסי בן יועזר אומר, שלא לסמוך. יוסי בן יוחנן אומר, לסמוך. יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך, נתאי הארכלי אומר לסמוך. יהודה בן טבאי אומר שלא לסמוך, שמעון בן שטח אומר לסמוך. שמעיה אומר לסמוך, אבטליון אומר שלא לסמוך. הלל ומנחם לא נחלקו, יצא מנחם נכנס שמאי, שמאי אומר שלא לסמוך, הלל אומר לסמוך. הראשונים היו נשיאים, ושניים להם אבות בית דין.

פרחיה אומר שלא לסמוך, נתאי הארכלי אומר לסמוך. יהודה בן טבאי אומר שלא לסמוך, שמעון בן שטח אומר לסמוך. שמעיה אומר לסמוך, אבטליון אומר שלא לסמוך. הלל ומנחם לא נחלקו, ושניהם אמרו לסמוך. יצא מנחם לעבודת המלך ופסק מלהיות אב בית דין, נכנס שמאי להיות אב בית דין תחתיו, ואז נחלקו, שמאי אומר שלא לסמוך, הלל אומר לסמוך. אומרת המשנה, בכל הזוגות שהזכרו במשנה זו, הראשונים שהזכרו היו נשיאים, ושניים להם היו אבות בית דין.

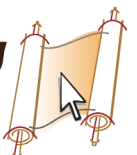
משנתנו דנה בענין השיך לקרבנות הקרבים ביום טוב, ומביאה בזה מחלקת שהיתה במשך דורות רבים בין נשיאי הסנהדרין לבין אבות בית הדין של הסנהדרין. אדם המקריב קרבן צריך לסמוך עליו את שתי ידיו לפני השחיטה, יוסי בן יועזר [שהיה נשיא הסנהדרין] אומר, שלא לסמוך - אסור לאדם לסמוך על קרבן הקרב ביום טוב, כיון שהסומך צריך להשען בכל כחו, ואסור להשתמש בכעלי חיים ביום טוב, יוסי בן יוחנן [שהיה אב בית דין], אומר לסמוך - יש לסמוך אף ביום טוב. יהושע בן

משנה ג

בית שמאי אומרים, מביאין שלמים ואין סומכין עליהם, אבל לא עולות. ובית הלל אומרים, מביאין שלמים ועולות וסומכין עליהם.

כיון שבסמיכה זו משתמש האדם בכעלי חיים, וגם יש בכך טירחא יתירה, לסמוך בכל כחו, אלא סומך על הקרבן מערב יום טוב, כיון שאין צורך שתהא השחיטה מיד לאחר הסמיכה, אבל לא - אך אין מקריבים עולות ראיה ביום טוב, כיון שאין בכך צורך אכל נפש, שהרי אין העולות נאכלות על ידי האדם, ונתן להקריבם

משנתנו ממשיכה את הנדון של המשנה הקודמת, ומוסיפה מחלקת בענין הקרבנות עצמם, איזה מהם קרב ביום טוב. בית שמאי אומרים, מביאין - מקריבים ביום טוב שלמים - שלמי חגיגה, כיון שיש בהם צורך אכילה לאדם, והרי זו ככל מלאכה שהתרה ביום טוב לצורך אכל נפש, ואין סומכין עליהם ביום טוב,

גם בשאר ימי חל המועד. ובית הלל אומרים, מביאין שלמים ועולות ביום טוב, כיון שנאמר 'עצרת לה', ודרשו מכף שכל קרבן המקרב לה, כלומר לכבוד הרגל, מתר להקריבו ביום טוב [למעט נדרים ונדבות, שהאדם חייב את עצמו בהן, שאינם קרבים ביום טוב], וסומכין עליהם ביום טוב, כיון שהם סוכרים שיש להקריב את הקרבן מיד לאחר הסמיכה, ולכן אי אפשר לסמוך מערב יום טוב.

משנה ד

עצרת שחל להיות בערב שבת, בית שמאי אומרים, יום טוב אחר השבת, ובית הלל אומרים, אין יום טוב אחר השבת. ומודים שאם חל להיות בשבת, שיום טוב אחר השבת. ואין בהן גדול מתלבש בכליו ומתריין בהספד ותענית שלא לקיים דברי האומרים עצרת אחר השבת.

משנה זו מביאה דין נוסף שעולה ממחלקת בית שמאי ובית הלל במשנה הקודמת, לגבי הקרבת עולות ראיה ושלמי חגיגה ביום טוב. כפי שהתבאר לעיל (פ"א מ"ו), כשם שבפסח וסכות נתן להקריב עולות ראיה ושלמי חגיגה גם בימי חל המועד, כך לחג השבועות יש שבועה ימים אחריו, בהם נתן להקריב קרבנות אלו. עצרת - יום טוב של שבועות, שחל להיות בערב שבת, בית שמאי אומרים, 'יום טוב' - יום הקרבת קרבנות החג, שהם עולות ראיה ושלמי חגיגה, הוא לאחר השבת, לפי שאין קרבנות אלו דוחים את יום טוב, וכודאי לא את השבת. ובית הלל אומרים, אין יום טוב אחר השבת - אין צורך כלל ביום מסים לאחר שבועות להקריב קרבנות, שהרי מתר להקריבם ביום טוב עצמו, וכמו שהתבאר במשנה הקודמת [והצרכה המשנה לחזר ולהשמיע את מחלקתם לגבי שבועות, כדי שלא נסבר שבנדון זה יודו בית שמאי שמקריבים ביום טוב שחל בערב שבת, מחמת שאי אפשר להקריב למחרתו, שהוא שבת]. ומודים בית הלל לבית שמאי

שאם חל יום טוב להיות בשבת, שיום טוב הוא אחר השבת, מאחר והקרבת קרבנות אלו אינה דוחה את השבת. מוספה המשנה דינים הנוהגים ביום טוב: ואין בהן גדול מתלבש בכליו - בשמונת בגדי כהנה גדולה, שהיה רגיל ללבושם ולעבד בהם רק בשבתות וימים טובים, או בשאר ימי התפנסות גדולה של ישראל, וביום זה אמרו שלא ילבשם, ומתריין בהספד ותענית ביום זה. והטעם שאמרו כן, כדי שלא לקיים את דברי הצדוקים האומרים שלעולם עצרת - חג השבועות, חל מיד אחר השבת, כיון שהם מפרשים את הפסוק 'ממחרת השבת' כפשוטו, שספירת העמר מתחילה ביום ראשון, וממילא גם חג השבועות תמיד חל ביום ראשון [ואלו חז"ל פרשו ש'ממחרת השבת' היינו ממחרת יום טוב של פסח], וכאשר 'יום טוב' חל באותו יום ראשון שלדברי הצדוקים הוא יום טוב של שבועות, רצו חז"ל להראות לכל שאין זה יום טוב, ואסרו על הפהן הגדול להתנאות בכגדיו, והתירו יום זה בהספד ותענית.

משנה ה

נוטלין לידים לחליו, ולמעשר ולתרומה. ולקדש, מטבילין. ולחטאת, אם נטמאו ידיו נטמא גופו.

צָרַף בְּטָבִילַת הַיָּדִים בְּמִקְוֵה כֶּשֶׁר שֶׁל אַרְבָּעִים סָאָה, וְאָף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִטְמְאוּ הַיָּדִים. וְלַחֲטָאת - הִבָּא לְגַעַת בְּמִי חֲטָאת', כְּלוֹמַר בְּאִפְרָה אֲדָמָה, עָשׂוּ בּוֹ מַעֲלָה יִתִּירָה, שֶׁאִם נִטְמְאוּ יָדָיו בְּאֶחָד מֵהַדְּבָרִים שֶׁגִּזְרוּ עֲלֵיהֶם חֲכָמִים שֶׁהֵם מִטְמְאִים אֶת הַיָּדִים, כְּגוֹן מַאֲכָלִים וּמַשְׁקִים טְמָאִים, הָרִי זֶה כְּאִלּוֹ נִטְמָא כָּל גּוֹפוֹ, וְצָרִיף לְטַבֵּל כָּלוּ בְּמִקְוֵה כֶּשֶׁר.

מִמִּשְׁנֵה זוֹ וְאֵילָף דְּנָה הַמִּסְכָּת בְּדִינֵי טְמָאָה וְטַהָרָה, פִּיּוֹן שְׁבַשְׁלֵשֶׁת הָרְגָלִים הָיוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִטְהָרִים אֶת עַצְמָם, כְּדִי שְׂיֻכְלוּ לֶאֱכֹל אֶת הַקְּרָבָנוֹת בְּטַהָרָה, וְלִהְלֵן יֻכְאוּ דִינֵי טַהָרָה מִיַּחַדִּים הַנוֹהֲגִים בְּרְגָלִים. נוֹטְלִין לִיָּדִים - נוֹטְלִים יָדִים לְפָנֵי הָאֲכִילָה, לְאֲכִילַת חֲלִין, וְלַמַּעֲשֵׂר - מַעֲשֵׂר שְׁנִי, וְלַתְרוּמָה. וְאֵלּוּ לְאֲכִילַת כֶּשֶׁר קִדְשׁ שֶׁל קְרָבָנוֹת, מִטְבִּילִין - יֵשׁ

משנה ו

הַטּוֹבֵל לְחֲלִין וְהַחֲזוֹק לְחֲלִין, אָסוּר לַמַּעֲשֵׂר. טָבֵל לַמַּעֲשֵׂר וְהַחֲזוֹק לַמַּעֲשֵׂר, אָסוּר לַתְרוּמָה. טָבֵל לַתְרוּמָה וְהַחֲזוֹק לַתְרוּמָה, אָסוּר לַקֶּדֶשׁ. טָבֵל לַקֶּדֶשׁ וְהַחֲזוֹק לַקֶּדֶשׁ, אָסוּר לַחֲטָאת. טָבֵל לַחֲמוּר, מִתֵּר לְקַל. טָבֵל וְלֹא הַחֲזוֹק, כְּאֵלּוּ לֹא טָבֵל.

לְאֲכִילַת כֶּשֶׁר קְרָבָנוֹת. טָבֵל לַקֶּדֶשׁ וְהַחֲזוֹק לַקֶּדֶשׁ, אָסוּר לַחֲטָאת - לְנִגְיַעַת בְּמִי חֲטָאת', אִפְרָה פָּרָה אֲדָמָה, שֶׁהִיא חֲמוּרָה בְּיִתְרוֹ. אֲבָל אִם טָבֵל לַחֲמוּר, מִתֵּר לְקַל, וְלִכְּנֹן אִם טָבֵל לְמִי חֲטָאת, מִתֵּר בְּכָל, וְכֵן אִם טָבֵל לַתְרוּמָה מִתֵּר אִף בְּמַעֲשֵׂר. מִי שֶׁטָבֵל וְלֹא הַחֲזוֹק - לֹא הִתְכַּוֵּן בְּטָבִילְתּוֹ לְהַטְהֵר לְצָרִף אֲכִילַת דָּבָר מְסֻיָּם, אֲלֵא לְהַתְרַחֵץ בְּלִבְדּוֹ, כְּאֵלּוּ לֹא טָבֵל, וְאָסוּר לֶאֱכֹל כָּל דָּבָר הַצָּרִיף טָבִילָה, וְאֵפְלוּ מַעֲשֵׂר, אֲבָל מִתֵּר הוּא בְּאֲכִילַת חֲלִין [אִף אִם הוּא נוֹהֵג לֶאֱכֹל חֲלִין בְּטַהָרָה], שֶׁאִין חֲלִין צָרִיכִים כְּוִנָּה כָּלֵל.

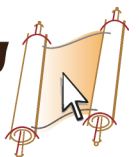
מִשְׁנֵתָנוּ מִמְּשִׁיכָה לְבָאָר דִּין נוֹסֵף שֶׁתְּקַנּוּ חֲכָמִים בְּהַלְכוֹת טַהָרָה, שֶׁהַטּוֹבֵל צָרִיף לְכוֹן לְהַטְהֵר בְּטָבִילְתּוֹ לְשֵׁם אֲכִילַת הַדָּבָר שֶׁלְשָׂמוּ הוּא טוֹבֵל. הַטּוֹבֵל לְחֲלִין וְהַחֲזוֹק לְחֲלִין - אָדָם הַמְּקַפֵּיד לֶאֱכֹל אֵפְלוּ דְבָרֵי חֲלִין רַק כִּשְׁהוּא טַהוֹר, וְטָבֵל לְשֵׁם אֲכִילַת חֲלִין, אָסוּר לַמַּעֲשֵׂר - אִין טָבִילָה זוֹ מוֹעִילָה לוֹ לֶאֱכֹל מַעֲשֵׂר שְׁנִי בִירוּשָׁלַיִם, שִׁישׁ חַיִּיב לֶאֱכֹלוּ בְּטַהָרָה, עַד שִׁיטָבֵל לְשֵׁם אֲכִילַת מַעֲשֵׂר שְׁנִי. טָבֵל לְאֲכִילַת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַחֲזוֹק טַהוֹר לְאֲכִילַת מַעֲשֵׂר שְׁנִי, אָסוּר לַתְרוּמָה, שֶׁחֲמִרְתָּה גְדוּלָה יוֹתֵר. טָבֵל לַתְרוּמָה וְהַחֲזוֹק לַתְרוּמָה, אָסוּר לַקֶּדֶשׁ -

משנה ז

בְּגָדֵי עִם הָאָרֶץ, מְדָרְס לְפָרוּשִׁין. בְּגָדֵי פָרוּשִׁין, מְדָרְס לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה. בְּגָדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה, מְדָרְס לַקֶּדֶשׁ. בְּגָדֵי קֶדֶשׁ מְדָרְס לַחֲטָאת. יוֹסֵף בֶּן יוֹעֶזֶר, הָיָה חָסִיד שֶׁבִּפְּהֵנָה, וְהִיתָה מְטַפְחָתוֹ מְדָרְס לַקֶּדֶשׁ. יוֹחָנָן בֶּן גְּדַמְדָּא הָיָה אוֹכֵל עַל טַהָרַת הַקֶּדֶשׁ כָּל יָמָיו, וְהִיתָה מְטַפְחָתוֹ מְדָרְס לַחֲטָאת.

וְקָבְעוּ חַז"ל כָּלֵלִים בְּזָה, אִיךְ דְּנִים אֶת בְּגָדָיו שֶׁל הָאָדָם, שֶׁלֹּא יִדוּעַ אִם הֵם טַהוֹרִים אוֹ

מִשְׁנֵתָנוּ מִבְּאָרְתָּ שִׁישׁ בְּנֵי אָדָם הַנּוֹזְהָרִים בְּיוֹתֵר, בְּדִינֵי טְמָאָה וְטַהָרָה, וְיֵשׁ הַנּוֹזְהָרִים פָּחוֹת,

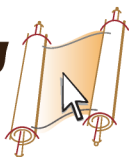

הקדש [קרבנות]. בגדי אוכלי בשר קדש הרי הם כטמאת מדרס למי חטאת - אפר פרה אדמה. ודינים אלו אינם מחמת שאנו חוששים לבני אדם שיזלזלו בדיני טמאה וטהרה, אלא תקנת חכמים היא, ולכן אפלו יוסף בן יעזר, שהיה חסיד שבכהנה, ואף על פי כן היתה מטפחתו נחשבת כמדרס לקדש. וכן יוחנן בן גודגדא היה אוכל אפלו את חליו על טהרת הקדש כל ימיו, ומכל מקום היתה מטפחתו נחשבת כטמאת מדרס לענין מי חטאת, וכפי שהתבאר שטהרתם חמורה יותר.

טמאים: בגדי עם הארץ, נחשבים כמו טמאי מדרס' [כטמאת בגדי זב ונדה המטמאים אדם וכלים], לפרושיין - לבני אדם המקפידים לאכול אפלו חליין רק בטהרה, כיון שאנו חוששים שישבה על בגדים אלו אשת עם הארץ כשהיא נדה, ונטמאו בטמאת מדרס. בגדי פרושיין, הרי הם כטמאים טמאת מדרס לאוכלי מעשר שני, שטהרתם חמורה ונצרכת יותר. בגדי אוכלי מעשר שני, הרי הם כטמאים טמאת מדרס לאוכלי תרומה, שטהרתם חמורה יותר. בגדי אוכלי תרומה, הרי הם כטמאים טמאת מדרס לאוכלי בשר

תפילה לאחר הלימוד:

אנא יי מלא רחמים, אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפילתנו בעבור נשמת (פלוני בן פלוני), וגמול נא עמה בחסדך הגדול, לפתוח לה שערי רחמים וחסד, ושערי גן עדן, ותקבל אותה באהבה ובחיבה, ושלח לה מלאכך הקדושים וטההורים להוליכה ולהושיבה תחת עין החיים אצל נשמת הצדיקים והצדקניות חסידים וחסידות, ליהנות מזיו שכנתך, להשביעה מטובך הצפון לצדיקים, והגוף יגוח בקבר במנוחה נכונה בחדווה ובשמחה ושלוה, בדכתיב 'יבוא שלום יגוחו על משכבותם הלך נכחו', וכתיב 'עלו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם' וכתיב 'אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך'. ותשמור אותו מחיבוט הקבר, ומרמה ותולעה, ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וזכור לו זכויותיו וצדקותיו אשר עשה, ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך' וכתיב 'שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה'. וישכון בטח בדרך ושאנן מפתח רעה, ואל יראה פני גיהנם, ונשמתו תהא צרורה בצרור החיים, ולהחיותו בתחיית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן.

יהודי יקר!

כמה נרות אתה יכול להדליק לבד?
כמה משניות אתה יכול ללמוד לבד?

**בהישג ידך:
אלפי יהודים ילמדו משניות לעילוי נשמת יקירך!**

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מידי יום כ-60,000 הודעות מייל המכילות תוכן תורני בקרוב ל-20 מסלולי לימוד שונים, בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית. ביכולתך להיות שותף פעיל בלימוד תורה של רבבות יהודים, ולהנציח את זכר יקירך במקום הגורם לעילוי נשמה הגדול ביותר - בלימוד תורה!

בתרומה חד פעמית של 200 ₪ יופיע שם יקירך בתאריך הרצוי לך בראש לימוד המשנה המבוארת, הנשלחת מידי יום לכ-3,500 מנויים בדואר האלקטרוני! כמו כן ניתן להקדיש לימודים שונים במסלולים רבים ומגוונים הנשלחים מידי יום בדואר האלקטרוני.

לפרטים, לתרומות ולהנצחות: 0765-404-360
במייל: donations@2halachot.org
באתר: www.2halachot.org

כמו כן אנו מזמינים אותך להצטרף לאחד או יותר מהלימודים של 'שתי הלכות ביום', הנשלחים חנים מידי יום לרבבות מנויים!
למגוון האפשרויות ולהצטרפות למסלולי הלימוד, היכנסו לאתר www.2halachot.org או במייל: office@2halachot.org

